
Idäntalouksien katsauksia

Review of Economies in Transition 4 • 1992

SUOMEN PANKKI • BANK OF FINLAND

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos • Institute for Economies in Transition • BOFIT

ISSN 1235-7405

Uudelleenjulkaistu pdf-muodossa 2014

Suomen Pankki

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

PL 160

00101 Helsinki

Puh: (09) 183 2268

Faksi: (09) 183 2294

bofit@bof.fi

www.bof.fi/bofit

Tässä julkaisussa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajan omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin kantaa.

Timo Harell – Timo Kuusela –
Elisa Laakkonen – Tiina Saajasto –
Jyri Svanborg – Merja Tekoniemi

Idäntalouksien toukokuu 1992¹

IVY ja Venäjä

Taloushallinto (A)

- *** **IVY-maat ovat sopineet 15.5. Tashkentissa puolustusliiton perustamisesta.** Sopimuksen kollektiivisesta turvallisuudesta allekirjoittivat Venäjä, Kazahstan, Uzbekistan, Kirgizstan, Armenia ja Tadžikistan. Sopimuksen mukaan hyökkäys yhtä puolustusliiton jäsentä kohtaan merkitsee hyökkäystä koko liittoa vastaan. Keskinäisistä voimatoimista pidättäytytään. Kokouksen jälkeen **Venäjä ja Kazahstan** sopivat keskenään **taloudellisesta ja sotilaallisesta yhteistyöstä.** Sopimuksen ydinkohtia ovat vapaa tavaroiden ja palvelujen kulku, yhteisen turvallisuusvyöhykkeen muodostaminen ja tukikohtien yhteinen käyttö. HS 16.5.92, Reuter 26.5.92
- * Toukokuun puoliväliin mennessä Venäjällä oli **yksityistetty valtion ja kuntien omaisuutta 3.5 mrd. ruplan arvosta.** Yksityisessä omistuksessa oli yli 5 000 yritystä. Venäjän talousuudistuksen keskipitkän aikavälin ohjelman tavoitteena on muuttaa valtaosa suurimmista yrityksistä avoimiksi osakeyhtiöiksi. IZ 21.5.92
- * Ukrainan tilastoministeriö ilmoittaa, että **Ukrainan kansantuote on supistunut ensimmäisen neljänneksen aikana 18 % edellisvuodesta.** Budjettivaje on 8.3 mrd. ruplaa. Kuluttajahinnat ovat nousseet ensimmäisen neljänneksen aikana 30 %. SWB 29.5.92

¹ Merkinnät *** = hyväksytty laki, asetus tai päätös
* = käsitteillä oleva laki, asetus tai päätös, muu

Lisäksi: Mikäli katsauksessa on mainittu useampi lähde, on ensin mainittu päälähde, joka sisältää mahdollisen lain tms. virallisen tekstin (merkitty tähdellä*).

Rahoitusjärjestelmä (B)

- * Vakavia merkkejä yhtenäisyytensä ja tasapainonsa menettämisestä osoittaneen ruplavyöhykkeen keskuspankkien johtajat kokoontuivat Bishkekiin 7.-8.5. Johtajat sopivat **keskuspankkien koordinaationeuvoston** perustamisesta ja **sopimusluonnoksesta keskuspankkien etujen turvaamiseksi** valtioiden ottaessa käyttöön omia valuuttojaan. Ruplavyöhykkeestä eroavan valtion on ilmoitettava erostaan kuusi kuukautta aiemmin ja hoidettava osuutensa entisen NL:n veloista. Sopimukseen päästiin Kansainvälisen valuuttarahaston painostettua Venäjän keskuspankkia myönnytyksiin koordinaationeuvoston tehtävissä, päätöksentekomenettelyssä ja puheenjohtajuudessa. Liettua, Azerbaidzhan ja Turkmenistan eivät hyväksyneet luonnoksia. **(Huom. Uusi järjestelmä ei ole kuitenkaan lähtenyt käyntiin, eikä Venäjän keskuspankki ole luopunut entisestä asemastaan. Sergey Alexaschenko) SWB 12.5.92, KL 13.5.92, K 20/92**

- * **Entisten NL:n tasavaltojen keskuspankit ovat 20.5. Tashkentissa sopineet alustavasti rahapolitiikan pääsuunnista ruplavyöhykkeellä.** Asiaa on valmisteltu Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n edustajien avustuksella. Sopimusluonnoksessa korostetaan yhtenäisen inflaatiotason ja keskuspankkien korkotason ylläpitämistä sekä luottoemission määrästä sopimista. Ruplan käytöltä tulee poistaa kaikki hallinnolliset rajoitukset. Venäjän tulisi turvata riittävä käteisrahan määrä kullekin valtiolle. IZ 21.5.92

- *** Venäjän hallitus on 13.5. tehnyt päätöksen **toimista käteisrahaongelman lievittämiseksi.** Yli 10 000 ruplan kauppoja ei saa maksaa käteisellä. Valtionyriyksissä palkka voidaan maksaa kuukausittain jopa neljässä erässä. Touko-kesäkuun palkoista maksetaan käteisenä vain osa ja osa jätetään talletuksena työnantajalle. Talletukselle maksetaan hallituksen 1.6. tekemällä päätöksellä 80 % korko. Hallitus on pyytänyt Venäjän Säästöpankkia Sberbankia harkitsemaan talletuskorkojen nostamista 1.5 -kertaisiksi. RG 1-6.5.92 ja 4.6.92

- *** Venäjän keskuspankki on **päättänyt korottaa keskuspankkiluoton koron 50:stä 80 %:iin.** IZ 25.5.92

- * Venäjän keskuspankkia on syytetty korkeimassa neuvostossa mm. korkopäätöksistään (vrt. edellä), rahoitus- ja luottomonopolin pystyttämisestä, tasetietojensa salaamisesta ja maan maksuliikkeen hitaudesta. Arvostelijoiden mukaan keskuspankki on jakanut luottojaan pääasiassa hallituksen sanelemiin kohteisiin, mikä on johtanut siihen että n. 90 % luotoista ei makseta takaisin. Keskuspankin **pääjohtaja Georgi Matjuhin jätti eronpyyntönsä 1.6. Korkein neuvosto ei hyväksynyt pääjohtajan eroa.** K 19/92, IZ 19.5.92, HS 2.6.92, FT 2.6.92, FT 5.6.92

Hintajärjestelmä, inflaatio (D)

- * Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ennustaa Venäjän vuotuisen hintaindeksin kipuavan 1 000 prosenttiin kuluvan vuoden loppuun mennessä. Venäjän tilastokeskuksen mukaan kuluttajahintaindeksi oli noussut jo huhtikuussa 740 prosenttia vuoden 1991 joulukuusta. Kuluttajahintaindeksin kuukausikehitys on alkuvuodesta ollut seuraavanlainen: tammikuu - 345, helmikuu - 138, maaliskuu - 130, huhtikuu - 120. IZ 14.5.92
- *** Venäjän hallitus on 18.5. tehnyt päätöksen **energian hintojen valtiollisesta sääntelystä**. Öljyn tukkuhinta on 18.5.92 alkaen **1800 - 2200 rpl/tn** ja **maakaasun 1100 - 1600 rpl/1000 m3**. Väestölle myytävä kaasu maksaa 260 rpl/1000 m3. Muille IVY-maille öljyä ja kaasua toimitetaan sovituin hinnoin. Sopimusten ulkopuolella oleviin maihin sovelletaan maailmanmarkkinahintoja, siten että öljy maksaa vähintään 2200 rpl/tn ja kaasu 1600 rpl/1000 m3. RG 20.5.92
- * **Ruuan vähittäismyyntihinnat Venäjällä ovat nousseet huhtikuussa 25.6 %**. Maaliskuun nousuvahti oli 21 %. Vähittäismyyntisektorin myynti on supistunut huhtikuussa 40 % edellisvuodesta. SWB 29.5.92

Ulkomaantalousjärjestelmä, valuuttakysymykset (F)

- * Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on määritellyt entisille Neuvostotasavalloille SDR-määräiset alkupääomakiintiöt (SDR = 1,3736 USD / 27.4.92):

Maa	milj. SDR	%-osuus kokonais- pääomasta
Azerbaidzhan	78	0.08
Armenia	45	0.05
Valko-Venäjä	187	0.20
Gruusia	74	0.08
Kazahstan	165	0.17
Kirgizstan	43	0.04
Latvia	61	0.06
Liettua	69	0.07
Moldova	60	0.06
Venäjä	2876	3.00
Tadzhikistan	40	0.04
Turkmenistan	32	0.03
Ukraina	665	0.69
Uzbekistan	133	0.14
Viro	31	0.03

IMF:n ja Maailmanpankin jäsenmäärä on entisten Neuvostotasavaltojen liittymisen jälkeen 171. DM 9.5.92

- * Vuoden 1991 ulkomaankauppatilastojen mukaan entisen NL:n yritysten **barter-kauppa on kasvanut voimakkaasti**. Syyinä tähän on etenkin vaihdettavan valuutan puuttuminen. Vaikka tuonti lännestä supistui yli 30 %, kasvoi "barter-tuonti" 80 % vuodesta 1990. Suurin osa tästä tuonnista oli kulutustavaroita ja elintarvikkeita. Vienti länteen supistui 16 %. BEE 27.4.92
- * **Venäjä aikoo tehdä ruplasta vaihdettavan heinäkuun alusta**, ilmoitti 5.5. hallituksen taloudellinen neuvonantaja **K. Kagalovski**. Ruplan kurssin annetaan kellua heinäkuun. Elokuun alusta ruplalle asetetaan kiinteä kurssi, jonka Venäjän hallitus arvelee olevan n. 80 rpl/dollari. Kurssin vaihteluväli olisi ± 7.5 %. HS 6.5.92, KL 6.5.92, FT 6.5.92
- * Venäjän keskuspankin pääjohtaja **G. Matjuhin** totesi jo 13.5., että **ruplan kiinteän kurssin määrittäminen siirtyy syksyyn**. HS 14.5.92, KU 21.5.92
- *** Venäjän keskuspankki on 20.5. alentanut noteeraamaansa **ruplan markkinakurssia 100:sta 90:een ruplaan/dollarilta**. RG 20.5.92
- * Ukrainan tilastoministeriön ilmoituksen mukaan Ukrainassa on rekisteröity 264 yhteisyritystä vuoden 1992 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Yritykset työllistävät noin 24 tuhatta ukrainalaista ja 120 ulkomaalaista. Niiden ensimmäisen neljänneksen tulot olivat 2.24 milj. ruplaa. SWB 22.5.92
- *** Venäjän korkein neuvosto on 22.5. hyväksynyt sopimukset **Venäjän federaation liittymisestä Kansainväliseen valuuttarahastoon, Kansainväliseen jälleenrakennuspankkiin sekä Kansainväliseen kehitysrahoituslaitokseen**. RG 29.5.92
- *** Venäjän keskuspankki on 27.5. alentanut edelleen **ruplan markkinakurssia 90:stä 85:een ruplaan/dollarilta**. Kaupallinen erityiskurssi on edelleenkin 55 ruplaa/dollarilta. RG 27.5.92
- * **USA on myöntänyt Ukrainalle 110 milj. dollarin luoton maataloustuotteiden ostoa varten**. Puolet luotosta Ukraina voi käyttää välittömästi. Luotto on osa IVY-maille myönnetystä 1.1 mrd. dollarin apupaketista. Luotosta 600 milj. dollaria kuuluu Venäjälle. USAn maatalousministeriön arvioiden mukaan IVY-maiden ei tarvitse tuoda viljaa yhtä paljon kuin viime vuonna, sillä vuosina 1992 - 93 IVY-maiden viljasato tulee olemaan noin 178 milj. tonnia. Tuontiviljan tarve olisi näin ollen vain 26.8. milj. tonnia, mikä on 11.5 milj. tonnia vähemmän kuin viime vuonna. EZ 21/92
- * **Venäjä pyytää helpotuksia länsimaisten velkojensa takaisinmaksuun**. Varapääministeri Jegor Gaidar on ehdottanut, että Venäjä vapautettaisiin velkojen korkomaksuista viideksi vuodeksi. Venäjä vastaa 61.5 prosentista entisen Neuvostoliiton 65 miljardin dollarin eli noin 286 miljardin markan veloista. HS 1.6.92
- * Ukrainan parlamentti on hyväksynyt suunnitelman liittyä **Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin jäseneksi**. Huhtikuussa järjestöissä

hyväksytyjen liittymisehtojen mukaan Ukrainan osuus rahastojen pääomasta olisi 0.69 %. HS 5.6.92

* **Moskovan valuuttapörssi toukokuussa 1992:**

pvm	kurssi rpl/dollari	myynti milj. dollaria
19.5.	126.6	14.13
21.5.	123.0	11.71
26.5.	118.0	16.64
28.5.	113.0	20.66

EZ 22/92

Tuotannonalat (G)

- * **Venäjällä jatkuu yksityistilojen luonti.** Uusia tiloja syntyi huhtikuussa 17 800, maaliskuussa 18 600 ja helmikuussa 17 800. Toukokuun alussa oli yksityisten tilojen kokonaismäärä 112 000. Maata tilojen hallussa oli 4.6 milj. hehtaaria ja keskimääräinen tilakoko 41 hehtaaria. Goskomstat Rossii 13.5.92
- * **Venäjä sai perinnöksi 80 % entisen Neuvostoliiton puolustusteollisuudesta:** 1 060 tuotantolaitosta ja 943 organisaatiota, joissa työskentelee 6.5 milj. henkilöä. Puolustusteollisuuden kapasiteetista peräti 78 % on tuottanut siviilisektorin tavaroita, mm. 83 % Venäjällä valmistettavasta sairaalatekniikasta, 76 % jalostussektorin koneista ja laitteista, kaikki televisiot, kamerat jne. Venäjän talousministeriön mukaan tänä vuonna Venäjällä on tarkoitus siirtää siviilituotantoon yli 550 puolustusteollisuuden laitosta. Sotilastuotannon supistamisen seurauksena vaille työtä jää yli miljoona työntekijää. Puolustusteollisuuden voitot pienenevät lähes 70 %. Siviilituotteiden osuus Venäjän puolustusteollisuuden kokonaistuotannosta kasvaa talousministeriön ennusteen mukaan kuluvan vuoden aikana 81 prosenttiin. EZ 16/92, RG 14.5.92
- * **Maatalousministeri Viktor Hlystunin mukaan Venäjä joutuu tuomaan vuoden 92 aikana 20 milj. tonnia viljaa.** Vuonna 91 Venäjä toi viljaa 16 milj. tonnia. EZ 22/92
- * **Uzbekistan on allekirjoittanut yhteisyrityssopimuksen kullantuotannon aloittamisesta yhdysvaltalaisen yrityksen kanssa.** Sopimuksen arvo on 75 milj. dollaria ja se on ensimmäinen ulkomainen investointi maan kultateollisuuteen, jonka vuosituotanto on noin 70 tonnia. Tarkoituksena on tuottaa noin 10 tonnia kultaa kuluvan vuoden aikana. FT 5.6.92

Sosiaalisektori (H)

- * Georgian työvoimatoimiston johtajan Glontin mukaan toimiston palveluja on sen perustamisesta (15.4.91) lähtien käyttänyt noin 30 000 kansalaista, joista 26 997 on saanut uuden työpaikan. Virallisia työttömiä on vain 2 236. Georgian korkeimman neuvoston hyväksymän työllisyyslain mukaan työtön on kansalainen, joka ilman omaa syytään on jäänyt ilman työtä ja siitä maksettavaa palkkaa ja on ilmoittautunut työvoimatoimistoon. Ensimmäiseltä 3 kuukaudelta työttömyysavustus on viimeisen työpaikan keskimääräisen kuukausipalkan suuruinen, seuraavilta 6 kuukaudelta maksetaan 70 % kuukausipalkasta, seuraavien 3 kuukauden avustus on hallituksen määräämän toimeentulominimin suuruinen. DM 1.5.92
- *** Venäjän hallitus on 5.5. tehnyt päätöksen **budjettiyritysten palkkojen korotuksista ja minimipalkoista**. (Laki minimipalkkojen korottamisesta on hyväksytty 21.4.92., toim. huom.) 900 ruplan minimikuukausipalkka otetaan käyttöön touko-kesäkuussa. DM 21.5.92
- *** Venäjän presidentti on 13.5. antanut asetukset **hoito- ja opetusalojen palkkauksen kehittämisestä**. RG 15.5.92
- * **Venäjän väkiluku oli vuoden 92 alussa 148.8 milj. henkeä**. Vuotuinen väestönkasvu oli 242 000 henkeä, eli pienin koko II maailmansodan jälkeisenä aikana. DM 26.5.92
- * Noin 80 % venäläisistä elää köyhyysrajalla. Lihan ja maidon yhteenlasketut vähittäismyyntihinnat ovat johtaneet siihen, että väestö ei pysty ostamaan tuotettuja elintarvikkeita. Tuottajat kaatavat maidon viemäriin tai se käytetään karjan ruokkimiseen.

Raaka-aineiden ja energian puutteen takia lopetti toukokuussa yli 1000 yritystä toimintansa. Yritysten väliset maksurästit kasvavat 25 mrd. ruplaa päivässä. Yritysten väliset velat ovat jo yli 2000 mrd. ruplaa. Vuoden loppuun mennessä Venäjällä tulee olemaan 25 miljoonaa työtöntä.
RS 12.6.1992

Baltia

- * Viron, Latvian ja Liettuan läpi Puolaan ja Varsovaan johtavaa **Via Baltica -reittiä ei voida avata suunnitellulla tavalla** toukokuun puolivälissä. Uutta raja-asemaa Liettuan ja Puolan rajalla ei saada käyttöön aikataulussa, josta oli sovittu Itämeren maiden liikenneministerien kokouksessa. Suomen liikenneministeriö on ehdottanut lahja-apua raja-aseman rakentamiseen. Nykyisin jonotus voi raja-asemalla venyä vuorokaudeksi. HS 8.5.92
- *** **EY solmi 10-vuotisen kauppaa ja yhteistyösopimuksen Baltian maiden ja Albanian kanssa.** Sopimuksen mukaan EY poistaa kaikki tuontikiintiöt em. mailta ja nämä puolestaan pidättäytyvät käyttämästä lisensiointia tai ulkomaisen valuutan vaihtorajoituksia estääkseen tuontia EY:stä. FT 12.5.92
- * **Pohjoismaiden maaliskuussa kokoama laaja investointi- ja taloustukipaketti** tekee lähikuukausien kuluessa Baltiasta pk-yrityksille vähemmän riskialttiin markkina-alueen. Yhteensä **105 milj. ecun** suuruisen Baltian investointiohjelman on määrä käynnistyä kesäkuun loppuun mennessä, kun kaikkien Pohjoismaiden eduskunnat ovat hyväksyneet sen. Toden teolla toiminta käynnistyy vasta syksyllä. KL 14.5.92

Viro

Taloushallinto (A)

- * **Viron hallitus haluaa nopeuttaa yksityistämistä.** Pääministeri Tiit Vähin mukaan nykykäytäntö on lisännyt viranomaisten korruptoitumista. Vähin näkemyksen mukaan yrityksiä pitäisi myydä huutokaupoissa. Valtion yksityistämiskomitean johtajan Rasmanin mukaan 40 % yrityksistä pitäisi yksityistää obligatioiden avulla ja loput yksinkertaisesti myydä. Äripäev 29.4.92
- * Korkeimman neuvoston käsittelyssä olleen **lakiesityksen mukaan yli 18-vuotiaat ulkomaalaiset voisivat omistaa** yksityistettyä omaisuutta ja Virossa rekisteröityjä osakeyhtiöitä ja muita yrityksiä. SWB 29.5.92
- * Viron uusi ulkoministeri **Jaan Manitski** pitää maansa ulkopolitiikan tärkeimpänä lähiajan tavoitteena **Viron pääsyä Euroopan neuvoston täysjäseneksi.** Hänen mukaansa jäsenyys veisi Viron entistä tiiviimpään yhteistyöhön demokraattisen Euroopan kanssa ja antaisi Virolle hyvät turvallisuustakeet. KU 19.5.92
- * Viron pörssineuvosto on myöntänyt huhtikuussa **toimiluvan seitsemälle uudelle pörssille.** Näistä viisi on tavarapörssijä, kaksi arvopaperi- ja valuuttapörssijä. Virossa on pörssijä jo 14. Kahta lukuunottamatta pörssit ovat tavarapörssijä, jotka suomalaisittain muistuttavat enemmän kaupahuoneita kuin varsinaisia pörssijä. Esmerk 2.6.92

Rahoitusjärjestelmä (B)

- * Viron hallitus aikoo tiukentaa yritysten ja organisaatioiden ulkomaisten lainojen takauskäytäntöä. Kaikki valtion myöntämät takaukset tarkistetaan huhtikuun loppuun mennessä. Vastedes valtio valvoo tiukasti kaikkia lainoja ja niiden takuita. Esmerk 6.5.92, E 21.4.92
- *** Viron keskuspankki on sopinut kruunun arvon sitomisesta Saksan markkaan. Viron kruunu voi kellua kolme prosenttia D-markkaan nähden. Keskuspankin pääjohtaja Siim Kallas ilmoitti samalla kruunun käyttöön ottoa valmistelevalle komitealle laatimista lakiehdotuksista. Rahanuudistuksen kannalta tärkeimpiä ovat lakiehdotukset rahalaista, valuuttalaista sekä laista kruunun vakauden turvaamiseksi. KL 14.5.92, HS 13.5.92
- * Viron hallitus harkitsee siirtymistä viipymättä omaan rahayksikköön maata koettelevan käteisruplapulan vuoksi. Pääministeri Tiit Vähi ilmoitti, että suunnitelman mukaan yksi Viron kruunu vastaisi tuhatta ruplaa. Vähin mukaan Viron valtion kassassa oli huhtikuun lopussa 500 milj. ruplan vaje. Toukokuun loppuun mennessä vajeen odotetaan kasvavan 2 000 milj. ruplaan.

Myöhemmin rahanuudistuskomitea luopui kuitenkin ajatuksesta, mutta päätti että viimeistään 22. toukokuuta keskuspankilla on oltava valmius rahanuudistukseen. Pienemmät setelit on jo tuotu maahan. Isot setelit saapuvat lähiaikoina Englannista. Esmerk 5.5.92

Viro on keskuspankin pääjohtajan Siim Kallasin mukaan aikeissa ottaa kruunun käyttöön kesäkuussa. Kallasin mukaan ulkomaiset valuutat on ehdottomasti otettava pois sisäisestä kierrosta kruunun käyttöön oton jälkeen. E 23.5.92
- *** Viron korkein neuvosto on hyväksynyt kolme keskeisintä rahanuudistukseen liittyvää lakia. Rahalaki antaa Eesti Pankille yksinoikeuden kruunun liikkeellelaskuun ja määrittelee kruunun lailliseksi maksuvälineeksi, valuuttalaki säätelee ulkomaisen valuutan käyttöä ja kruunun vakauden turvaava laki määrittelee Eesti Pankille ja hallitukselle ohjeet siitä, miten kruunusta tulee vaihdettava ja että kruunun vakaus turvataan kulta- ja valuuttavarannoilla. Kaikki lait astuvat voimaan kruunun liikkeellelaskun yhteydessä. E 28.5.92
- * Viron keskuspankki on keskeyttänyt joidenkin virolaispankkien tilisiirrot. Keskuspankin mukaan kyseiset pankit eivät ole toimittaneet parin viime kuun ajalta pankkitarkastusta varten tarvittavia tietoja. Jos pankit eivät muuta tapojaan, keskuspankki on uhannut ryhtyä toimenpiteisiin aina pankkien sulkemiseen asti. E 23.5.92

Hintajärjestelmä, inflaatio (D)

- * Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä **tavaroiden vähittäiskauppavaihto on laskenut 67 %**. Tähän on ollut syynä tuotantokustannusten nousu, raaka-aineiden, energian ja sitä kautta kulutustavaroiden hintojen nousu. E 5.5.92
- * Hintakomitean tekemä **korjausehdotus hinnanmuodostuslakiin** vietiin hallituksen käsittelyyn. Uuden ehdotuksen mukaan tuotteen omistaja/haltija määrittelee tavarain hinnan. Uudessa laissa määritellään myös sakko tavaradokumentin puuttumisesta, väärästä informaatiosta, laittomista tuloista jne. E 21.5.92
- * **Bensiinin hinta nousee Virossa 4.6.** alkaen. Bensiinin hinnaksi tulee 20 ruplaa/litra ja dieselpolttoaineen 18 ruplaa/litra. E 4.6.92

Ulkomaantalousjärjestelmä, valuuttakysymykset (F)

- * **Suomi ja Viro ovat aloittaneet talousapuneuvottelut.** Maiden väliselle taloudelliselle yhteistyölle sovitaan hallinnolliset ja oikeudelliset rajat. Suomi on antanut Baltian maille apua tänä ja viime vuonna yhteensä noin 100 milj. markkaa, josta 80 % on mennyt Viroon. HS 4.5.92
- *** **Suomen Vientiluotto on päättänyt myöntää 50 milj. markan rakenesopeutusluoton Virolle.** Luotto on osa Suomen avustuspakettia Virolle. Vientiluoton mukaan luotolla rahoitetaan keskipitkää ja pitkää maksuaikaa vaativien pääomatavaroiden, niihin liittyvien palvelujen, taitotiedon ja projektien tuontia Viroon. Lisäksi lainalla rahoitetaan suomalais-virolaisia yrityksiä. Luoton takaaja on Suomen valtio. HS 16.5.92
- *** **Kiina myöntää Virolle apua miljoonan dollarin edestä ja halpakorkoista luottoa 6 milj. dollaria.** Asiaa koskeva sopimus on allekirjoitettu pääministeri Tiit Vähin Kiinan- matkan aikana. E 15.5.92
- *** **Viro ja Venäjä ovat allekirjoittaneet tullisopimuksen,** joka säätelee transitokuljetuksia, tullauskäytäntöä ja yhteistyötä huumekuljetusten paljastamiseksi. E 9.5.92, SWB 22.5.92
- * **Viro on poistanut maataloustuotteiden vientirajoituskiintiöt.** Viro on vähitellen purkanut lisenssejään, koska maan ulkomaankauppa on suuressa määrin riippuvainen IVY-maiden kanssa käytävästä kaupasta. Rajoitukset olivat voimassa 1.5 vuoden ajan. IZ 5.5.92
- * **Viro on allekirjoittanut kauppasopimuksen Tadžikistanin ja Turkmenian kanssa.** Sopimuksella Viro turvaa puuvillantoimitukset Keski-Aasian tasavalloista. Sopimus antaa myös mahdollisuuden virolaisyrittäjille solmia yhteistyösopimuksia näiden valtioiden kanssa. SWB 29.5.92

Sosiaalisektori (H)

- * Virossa oli toukokuun alussa **3 800 työtöntä**. Eniten työttömiä on Narvassa, Kohtlajärvellä ja Tartossa. Tallinnassa on rekisteröity 10 työtöntä. Toukokuussa työttömyysavustus on ollut 1 000 ruplaa kuukaudessa. Sitä voi saada puolen vuoden ajan, jos työnhakija ei terveydellisistä syistä ole voinut työskennellä tai työnhakijalle ei ole pystytty osoittamaan hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Työttömyys on kasvanut huhtikuusta yli 50 prosenttia. E 14.5.92
- * Viron pääministeri Tiit Vähi ilmoitti hallituksen lehdistötilaisuudessa, että kesäkuun alusta **lisätään** työssäkäymättömien eläkeläisten **eläkkeen määrää** 200 ruplalla, jolloin eläkkeen kokonaismääräksi tulee 1 900 ruplaa kuukaudessa. Lapsilisään tulee 100 ruplan kuukausikorotus. **Minimipalkka nostetaan 2 000 ruplasta 2 300 ruplaan kuukaudessa**. Pääministeri sanoi, että heinäkuun alussa on odotettavissa uusia korotuksia minimipalkkaan ja eläkkeisiin. Vähin mukaan toimenpiteiden rahoitusta vaikeuttaa käteisen rahan puute, vaikka budjetista rahat voitaisiinkin osoittaa. E 2.6.92

Latvia

Taloushallinto (A)

- *** Latvian korkein neuvosto on hyväksynyt maan **ensimmäisen valuuttabudjetin**. Budjetin loppusumma on yli 13 milj. dollaria. Tosin tästä summasta on käytettävissä vain noin 7 milj. dollaria, koska osa valuuttavaroista on jäädytettynä Venäjän pankkeihin. Rahojen takaisin saamisesta neuvotellaan Venäjän viranomaisten kanssa. Valuuttabudjetin hyväksymistä pidetään ensimmäisenä vakavana yrityksenä hallita valuuttavirtoja Latviassa. EZ 18/92, SWB 1.5.92
- * Latvia on ainoana Baltian maana selviytynyt vuoden alkupuoliskosta **ilman budjettialijäämää**. SWB 22.5.92

Rahoitusjärjestelmä (B)

- * Toukokuun 7. päivänä laskettiin **liikkeeseen Latvian rupla**, jota käytetään rinnan tavallisen ruplan kanssa. Molempia rahoja pidetään tasavertaisina maksuvälineinä Latvian alueella ja niitä vaihdetaan pankissa 1 : 1. Latvian keskuspankin ilmoituksen mukaan **tavalliset ruplat jäädytetään** pankkitoimille ja **käteistä maksetaan vain Latvian ruplina**. Latvian ruplan käyttöönottoa perustellaan pitkään jatkuneella käteisrahapulalla. KL 8.5.92, FT 8.5.92
- *** Latvian hallitus on päättänyt ryhtyä **toimenpiteisiin** maan horjuvien **talousrakenteiden ja pankkijärjestelmän uudistamiseksi**. Päätöksen

mukaan pankkien on selvitettävä asiakkaidensa maksukyky kesäkuun alkuun mennessä. Samoin käteistä rahaa saa laskea liikkeelle vain Latvian keskuspankin luvalla. SWB 22.5.92 .

Hintajärjestelmä, inflaatio (D)

*** Latvian hallitus on jälleen päättänyt **nostaa sähkön hintaa**. Yksityisiltä henkilöiltä perittävä kilowattitunnin hinta on 12 ruplaa entisen 30 kopeekan sijasta. Hallituksen odotetaan nostavan lämmityksen ja lämpimän veden hintoja syksyn aikana. SWB 8.5.92

Ulkomaantalousjärjestelmä, valuuttakysymykset (F)

*** Latvian hallitus on vahvistanut **viennistä perittävät tullitariffit**, jotka tulevat voimaan kesäkuun alusta. Samalla poistuu lisenssijärjestelmä. Tariffijärjestelmän suunnittelijoiden mukaan sekä vientiä säätelevät, että latvialaistuotteiden kilpailukykyä kohottavat tariffimaksut vaihtelevat 5 - 100 % tuotteen hinnasta. DM 21.5.92

Sosiaalisektori (H)

*** **Minimipalkkaa muutetaan Latviassa** jo kolmannen kerran viimeisten kahden kuukauden aikana. Päätettiin, että kesäkuun alusta minimipalkka nousee 1.5 -kertaiseksi eli 1 500 Latvian ruplaan. Kuitenkin se on vielä alle realistisen toimeentulominimin, joka on Latvian sosiaaliministeriön mukaan 1 574 ruplaa kukaudessa. Ammattiliittojen laskelmien mukaan toimeentulominimi lähentelee 2 000 Latvian ruplaa. EZ 22/92

Liettua

Taloushallinto (A)

* Liettuan **presidentti Vytautas Landsbergis on pyytänyt Liettuan keskuspankin pääjohtajaa V. Baldisia eroamaan**. Liettuan keskuspankkia on syytetty heikosta panoksesta talousongelmien ratkaisussa. Keskuspankin pääjohtaja on ilmoittanut harkitsevansa eroa, mutta on viivyttänyt vastauksensa antamista. SWB 23.5.92

*** Liettuan hallitus on antanut **asetuksen**, jossa suositetaan kaikkien **valtion omistamien yritysten ja osakeyhtiöiden palkkoja korotettaviksi 25 %** kesäkuun alusta alkaen, kuitenkin niin ettei palkka ylitä 6 000 ruplaa kukaudessa. Muut kaupalliset yritykset voivat päättää työntekijöidensä palkoista ottaen huomioon oman rahoitustilanteensa. Samalla hallitus päätti,

että työssäkäymättömien eläkeläisten eläkettä nostetaan 20 %. Maaliskuussa keskipalkka oli 3 240 ruplaa ja huhtikuussa 4 118 ruplaa. EZ 22/92

Rahoitusjärjestelmä (B)

- * Liettuan pääministeri Gediminas Vagnorius on lähettänyt Venäjän varapääministerille Jegor Gaidarille ja Venäjän keskuspankille sähkeen, jossa **pyydetään apua venäläisten yritysten velkojen maksuun** liettualaisyrittäjille. Venäjän yritykset ovat velkaa tavaratoimituksista liettualaisyrittäjille yli 5 miljardia ruplaa. SWB 1.5.92
- *** Liettuan hallitus on päättänyt laskea ruplapulan vuoksi **liikkeeseen 200 ja 500 ruplan arvoisia kuponkeja**, joita toukokuun alusta lähtien voi käyttää Liettuan alueella tasavertaisina maksuvälineinä ruplan rinnalla. Palkoista ja muista suorituksista 40 % aletaan maksaa kuponkeina. Keskuspankilla on oikeus joko lisätä tai vähentää tätä prosenttimäärää. SWB 1.5.92
- * Liettuan pääministeri on ilmoittanut Kansainväliselle valuuttarahastolle IMF:lle Liettuan ottavan käyttöön **oman valuuttansa litin tämän vuoden toisella puoliskolla**. Liettuan hallitus suunnittelee omaan rahaan pohjautuvaa talouden vakautusohjelmaa yhdessä IMF:n edustajien kanssa. Ohjelman pitäisi valmistua kesäkuuhun mennessä. SWB 22.4.92
- * Liettuan keskuspankki on **kieltänyt** jyrkästi aikovansa **liittyä IVY:n pankkijärjestelmään**. Pankin ilmoituksen mukaan IMF:n suositukset entisen Neuvostoliiton tasavaltojen ruplavyöhykkeellä pysyttelemisestä on kohdistettu ennen kaikkea muille IVY-maille. Huhut Liettuan Pankin aikeista lähtivät liikkeelle lehtijuttujen perusteella. Keskuspankki ilmoitti kuitenkin seuraavansa tarkasti IVY:n pankkien tilannetta ja tulevaisuutta. SWB 29.5.92

Yritykset (E)

- * Liettuan talousministeriön mukaan **yritysten määrä** on kasvanut kahden kuukauden aikana 2 000:lla. Liettuassa oli toukokuun alkuun mennessä yli 49 000 rekisteröityä yritystä, joista 175 ulkomaisessa omistuksessa ja noin 1 000 yhteisyritystä. Yksityisiä yrityksiä oli lähes 36 000. Esmerk 2.6.92

Ulkomaantalousjärjestelmä, valuuttakysymykset (F)

- * Liettuan sisäministeriön ilmoituksen mukaan maasta on löydetty **huomattavia summia väärennettyjä valuuttoja**. Saksalaisasiantuntijoiden mukaan löydetyt 30 000 Saksan markkaa olivat hyvin taitavasti väärennettyjä, kun taas yhteensä 50 000 väärennettyä dollaria olisi amerikkalaisten mukaan ollut helppo erottaa aidoista. Liettuan poliisi tutkii väärennöksien alkuperää ja niiden tuloreittiä Liettuun. SWB 22.5.92

*** **Liettua ja EY ovat allekirjoittaneet Brysselissä sopimuksen kaupallisesta ja taloudellisesta yhteistyöstä. SWB 22.5.92**

Tuotannonalat (G)

* Geologien arvioiden mukaan **Liettuan maaperässä on vähintään 47 milj. tonnia öljyä**, jota voitaisiin käyttää teollisiin tarkoituksiin. Lisäksi Liettuan rannikkomerialueella arvioidaan olevan 45 milj. tonnia öljyä. Siispä Liettuan pitäisi pystyä tyydyttämään öljyntarpeensa 20 vuodeksi eteenpäin. Liettuan talous tarvitsee toimiakseen normaalisti 12 milj. tonnia vuodessa. Kuitenkin asiantuntijat arvioivat, että huolellisella suunnittelulla tämä määrä voitaisiin vähentää puoleen. SWB 1.5.92

Sosiaalisektori (H)

*** Liettuan hallitus on hyväksynyt **toimeentulominimiksi 1 310 ruplaa kuukaudessa**. Minimipalkka on tällä hetkellä 1 370 ruplaa. Toukokuun alusta palkat nousevat 14 % ja eläkkeet ja niiden lisäosat 20 %. SWB 8.5.92

* Liettuassa oli toukokuun alussa noin **20 000 työtöntä työnhakijaa**. Pienin työttömyyskorvaus on 460 ruplaa ja suurin 2300 ruplaa. SWB 8.5.92

Itäinen Keski-Eurooppa

Bulgaria

- * Kansainvälinen valuuttarahasto on myöntänyt kuluvan vuoden huhtikuussa **212 miljoonan valmiusluoton** hallituksen talousohjelman tukemiseen. Hallituksen ohjelmassa suunnitellaan hintojen nousun hillitsemistä 2 %:iin kuukaudessa ja tuotannon laskun hidastamista 4 %:iin vuoden loppuun mennessä. LDC Debt Report 4.5.92.

Puola

- * **Puolan äskettäin alkaneet neuvottelut Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa ovat vaarassa keskeytyä.** Neuvottelut kolmivuotisesta 2.5 mrd:n suuruisesta luotosta tultaneen keskeyttämään, mikäli parlamentti ei hyväksy hallituksen budjettiesitystä toukokuussa. Parlamentti totesi toukokuun alussa edellisvuoden palkka- ja eläkeleikkaukset laittomiksi. Leikkausten kumoaminen merkitsisi käytännössä ylivoimaisia vaikeuksia toteuttaa valuuttarahaston vaatima budjettivajeen pienentäminen 5 %:iin kansantulosta. Hallituksen suunnittelemat terveydenhoitomenojen ja koulutusmäärärahojen leikkaukset ovat myöskin vaarassa tulla hylätyiksi. Parlamentin päätöksen seurauksena valtiovarainministeri Andrzej Olechowski ilmoitti eroavansa, mutta lupasi presidentti Lech Walesan pyynnöstä jatkaa virassaan vielä toukokuun budjettäänestykseen asti.

Edellisen kerran valuuttarahaston ja Puolan neuvottelut keskeytyivät yhdeksän kuukautta sitten, kun hallituksen kanssa sovitut tavoitteet budjettivajeen pienentämisestä vesittyivät. Vaikka budjettivaje kuluvan vuoden maaliskuuhun mennessä oli 40 % ennakoitua pienempi, on menoja vähennettävä edellisvuodesta vielä puolella. HS 4.5.92, KL 5.5.92., FT 23.4.92.

- * Puolan neuvottelut 10 – 12 mrd:n dollarin kaupallisen pankkivelan uudelleenjärjestelemiseksi Lontoon klubin kanssa riippuvat siitä, pääseekö Puola Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa sopimukseen maan talouspoliittisesta suunnasta. Toukokuun alussa eroa pyytäneen valtiovarainministeri Andrzej Olechowskin mukaan valuuttarahaston kanssa käytäviä neuvotteluja jatketaan kuluvan vuoden heinäkuuhun asti. Siihen mennessä on jo selvää, hyväksyykö parlamentti hallituksen vaatiman ja valuuttarahaston tukeman esityksen budjettivajeen pienentämisestä 5 %:iin kansantulosta. FT 13.5.92.
- * Italialainen Fiat SpA on sopinut 2 mrd:n dollarin sijoituksesta Puolaan. Sijoituksellaan Fiat saa 90 % osuuden puolalaisen autovalmistajan FSM:n kanssa perustettavasta yhteisyrityksestä. Fiatin investointi on tähän mennessä Puolan ulkomaisista sijoituksista suurin. Puolan edustajana sopimusta oli vahvistamassa valtiovarainministeri Andrzej Olechowski. HS 21.5.92.

- * **Puolan parlamentti kaatoi maan hallituksen 5.6.** presidentti Lech Walesan vaadittua pääministeri Jan Olszewskin johtaman hallituksen välitöntä eroa. Parlamentissa hallitusta oli jo aiemmin syytetty tehottomaksi. Parlamentin alahuone sejm määräsi hallituksen jatkamaan virkamieshallituksena, kunnes uusi hallitus on muodostettu. Presidentti Walesa on ehdottanut uudeksi pääministeriksi 32-vuotiasta maaseutupuolueen johtajaa **Waldemar Pawlakia**. FT 5.6.92.

Romania

- * Maailmanpankki on myöntänyt 400 miljoonan dollarin rakenneluoton käytettäväksi kuluvan vuoden loppuun mennessä. Luoton myöntämistä voidaan vielä lykätä, ellei Romania toukokuuhun mennessä ilmoita yleisten vaalien pitämisestä vielä kuluvan vuoden aikana. Reuter 14.5.92.

Väestölle on ryhdytty jakamaan toukokuun 20. päivästä lähtien yhteensä miljoonia omistustodistuksia. Jaettavassa viikossessa on viiden perusteilla olevan Julkisen omistusrahaston kuponkeja, jotka oikeuttavat yhteen osuuteen kustakin rahastosta. Valtionyrytyksistä suunnitellaan myytävän yksityisille 30 % joitakin strategisesti tärkeitä yrityksiä lukuunottamatta. Valtionyrytyksiä voi rekisteröidä nimelliseen hintaan seuraavan puolen vuoden ajan. Myöhemmin kuponkeja voi käyttää vaihtokelpoisina osakkeina arvopaperipörssin perustamisen jälkeen. Finance East Europe 22.5.92.

Saksan itäiset osat

- * Itäisen Saksan ulkomaisista sijoituksista suurin osa on peräisin Ranskasta, Iso-Britanniasta ja Sveitsistä. Valtionyrytyksiä yksityistävän Treuhandin mukaan ranskalaisyritysten sijoitusten arvo on tällä hetkellä 2.3 mrd., englantilaisten 1.5 mrd. ja sveitsiläisten 0.6 mrd. Saksan markkaa. FT 1.5.92.

Treuhandin urakan uskotaan päättyvän vuoden 93 loppuun mennessä. Vielä on jäljellä 4 800 yksityistettävää yritystä, kiinteistöä ja maatilaa, joista arviolta puolet tullaan myymään vuoden loppuun mennessä. Frankfurter Allgemeine 8.5.92 / Esmerk 11.5.92.

Tšekkoslovakia

- * **Tšekkoslovakian yksityistettävät valtionyritykset ovat tulleet myyntiin.** Myytäviä valtionyrityksiä on yhteensä 2000–3000 nettoarvoltaan 8.5 – 10 mrd. dollaria. Tarjouksia myytävistä yrityksistä voi tehdä heinäkuun 18. päivästä kesäkuun 8. päivään. Osuuksien jakaantuminen pyritään selvittämään sitä seuraavan kahden viikon kuluessa. Tarjontakierroksia järjestetään useampia, mikäli osuuksia tarjotaan 25 % yli yritysten osuuksis-

sa lasketun nimellisarvon. Useiden tarjontakierrosten pelätään vaikeuttavan ja hidastavan yksityistämistä. Osa yrityksistä voidaan myydä julkisesti huutokaupoissa.

Investointikuponkeja on ostanut kaikkiaan 8.5 miljoonaa kansalaista, joista kaksi kolmannesta eli 5.8 miljoonaa on antanut kuponkinsa yksityisten investointirahastojen sijoitettaviksi. Suurimmalla rahastolla on käytettävissään 10 % myydyistä kupongeista. Investointirahastot ovat luvanneet sijoitusten vastineeksi kymmenkertaisia voittoja. Finance East Europe 21.5.92.

Unkari

- * Unkarin länsivienti kasvoi vuonna 91 edellisvuodesta 31 % ja oli 10.2 mrd. dollaria. Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä länsivienti on yhä kasvanut. Vienti entisiin SEV-maihin on vähentynyt vuodesta 91 voimakkaasti. Jo vuonna 91 Unkarin vienti entisiin SEV-maihin supistui 60 % ja väheni suhteellisesti 19 %:iin maan koko viennistä.

SEV-kaupan ja kotimaisen kysynnän voimakkaan supistumisen vuoksi arviolta 40 - 45 % teollisuudessa toimivista valtionyrityksistä voi joutua vakaviin rahoitusvaikeuksiin. Länsiviennin suhteellisen osuuden kaksinkertaistuminen vajaan 50 %:iin viimeisen kolmen vuoden aikana ei vielä riitä pelastamaan yrityksiä konkurssiaallolta. Euroopan yhteisön kanssa solmittujen vapaakauppasopimusten rahallisen vuotuisen hyödyn odotetaan jäävän pieneksi. Vapaakaupan esteitä poistetaan Unkarin länsiviennissä kaikkein hitaimmin vahvoilta toimialoilta, kuten tekstiili-, elintarvike- ja terästeollisuudelta. FT 20.5.92

* * *

- * **Itäisen Euroopan yksityissektorin investointeihin luvattua rahoitusta ei pystytä hyödyntämään täysimääräisesti.** IEWS-tutkimuslaitoksen julkaiseman raportin mukaan G-24 -maat lupasivat vuonna 1990 itäisen Keski-Euroopan maille kaikkiaan 27 mrd. dollaria. Tšekkoslovakia pystyi käyttämään sille luvattua rahoituksesta vain 2 %, Unkari 17 % ja Puola 27 %. Myönnetyn ja luvattua rahoituksen välistä eroa selitetään mm. seuraavilla syillä: 1) rahoitukselle asetettiin ehtoja, joita ei kyetty täyttämään, 2) rahoitettavat projektit kestävät vuosia eikä luvattua rahoitusta tarvita siten heti kokonaisuudessaan, 3) suurin osa luotoista on markkinahintaisia ja liian kalliita sekä 4) pankki- ja luotusjärjestelmän kehittymättömyydestä johtuen maat eivät kykene tehokkaasti hyödyntämään saatavilla olevaa rahoitusta. Raportissa kehoitetaan joustavampaan velan hallintointiin, teknisen avun lisäämiseen ja ehdollisuuden uudelleenarviointiin. FT 2.6.92.

* Itäisen Euroopan investointiriskejä arvioivassa artikkelissa vertaillaan eri maiden liiketoiminnan kannattavuutta, kansainvälisen luottoaseman kehittymistä, poliittista riskiä, talouden elinvoimaisuutta ja vakautta sekä perusrakenteiden kehittyneisyyttä. Parhaimman pisteytyksen saivat **Unkari** (12), **Tšekkoslovakia** (14) ja **Puola** (16). Liiketoiminta on näissä maissa kannattavinta. **Puolan** rasituksena on epävaka poliittinen tilanne ja kohtuuttoman suuri ulkomainen velka. Seuraavaksi parhaita kohteita ovat Bulgaria ja Romania sekä näihin verrattavissa olevat Baltian maat. IVYn tasavallat ovat itäiseen Eurooppaan verrattuna riskialtteimpia. The Daily Telegraph 13.5.92 / Esmerk 15.6.92.

Tilastotietoa

- * Tammi-huhtikuun 92 kehitys Venäjän teollisuuden perusalioilla verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan:

Energian tuotanto: raakaöljyn tuotanto on laskenut 20.1 milj. tonnia eli 13 %. Autobensiinin tuotanto on laskenut 5 %, dieselpolttoaineen 3 %, raskaan polttoöljyn 2 %. Kaasun ja hiilen tuotanto vastaa edellisen vuoden tammi-huhtikuun tasoa.

Musta metallurgia: raakarauden tuotanto on lisääntynyt melkein kolmanneksella, teräksen 6 %, koksen 21 %. Viime kuukausien aikana on valmiin valssiraudan ja teräsputkien tuotanto kasvanut. Mikäli suuntaus jatkuu, vuoden loppuun mennessä mustan metallurgian tilanne tasaantuu.

Kemian teollisuus: huhtikuun tuotanto ylitti mineraalilannoitteiden, kemiallisten kuitujen ja lankojen osalta maaliskuun tuotannon. Edellisvuoteen verrattuna oli tuotanto kuitenkin 6 - 20 % pienempää.

Puu- ja paperiteollisuus: kuormien määrä on pudonnut ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 10 % ja huhtikuun aikana myös 10 % verrattuna edellisvuotiseen tasoon. Sahatavaran, selluloosan, paperin ja muiden tuotteiden tuotanto supistui 8 - 25 %. Puunjalostusteollisuus tulee vielä jatkossakin kärsimään raaka-ainepulasta.

Elintarviketuotanto: tuotannon lasku jatkuu tärkeimmillä aloilla. Lihan, juuston, sokerin, jauhojen ja konditoriatuotteiden tuotanto on pudonnut 22 - 36 %, makkaroiden, kokomaitotuotteiden ja maitosäilykkeiden tuotanto on supistunut 41 - 46 %.

Kulutustavarateollisuus: huhtikuun tuotanto on suurin piirtein maaliskuisella tasolla. Neljän kuukauden aikana kankaiden, sukkiin ja trikoovaatteiden sekä jalkineiden tuotanto on supistunut edellisvuodesta 9 - 19 % ja lastenvaateteollisuuden tuotanto 24 %. Tukkuhinnat ovat kuitenkin nousseet tammi-huhtikuun aikana 700 - 1 200 %.

Maatalous: Kevätkylvöt ovat hieman jäljessä edellisten vuosien aikataulusta. Toukokuun puolivälissä oli kylvetty 26.8 milj. ha, kun vuotta aikaisemmin kylvöala oli 32.9 milj. ha. Kylvötoita on haitannut energia- ja varaosapula. Dieselpolttoainetta on toimitettu noin 7 % ja bensiiniä noin 8 % vähemmän kuin viime vuonna, keskimäärin joka kymmenes traktori jää varaosien puutteessa korjaamatta.

Kuljetukset: kuljetusten määrä väheni viime vuodesta 18 %. Viljan kuljetukset vähenivät 28 %, rautamalmin 27 %, lannoitteiden 24 %, puutavaran 17 %, raakaöljyn ja öljytuotteiden 12 %. Goskomstat Rossii 13.5.92

*

Venäläisen eläkeläisen kuukausimenojen rakenne helmikuussa 1992

elintarvikkeet	80.8 %
teol.valm. tavarat	4.2 %
lääkkeet	4.3 %
palvelut	1.5 %
kunnallispalvelut	6.2 %
kulttuuri	0.4 %
muut menot	2.6 %

EZ 21/92

*

Tulot Venäjällä (rpl/kk)	1989	1992 toukokuu	lask. tav.taso
minimipalkka	80	900	1200
minimieläke	70	900	1050
keskim.eläke	90		1350
suurin eläke	130	1800	1950
keskim. kk-palkka	240	3500	3600
lääkärin palkka	160	2250	2400
opettajan palkka	175	2300	2600
professorin palkka	550	3000	8000
autonkulj. palkka	550	12000	8000
kaivostyöl. palkka	600	15000	9000

EZ 22/92

* Venäjän työministeriön tutkimuslaitoksen minimikulutusbudjetin laatimisen pohjana ovat tiedot yli 200 tavarahan ja palvelun hinnoista. Näistä 75 nimikettä on elintarvikkeita, 47 vaatteita ja jalkineita, 82 huonekaluja ja astioita. Budjetissa olevia palveluita ovat mm. vuokrat, vesi-, sähkö- ym. kunnalliset maksut, puhelintariffit, päivähoitomaksut.

Perheettömän työläisen minimibudjetista kuluu elintarvikkeisiin 48 %, tupakkaan 5 %, vaatteisiin ja jalkineisiin 21.2 %. Tavaroihin kuluu yhteensä 78.9 % ja palveluihin 21.1 % (13.2 % menee veroihin). EZ 15/92

* Venäjän polttoaineen tuotanto tammi-huhtikuussa 1992 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	1991	1992	muutos-%
raakaöljy, milj.t	158.3	138.2	-12.7
maakaasu, mrd. m ³	220.1	219.0	- 0.5
kivihiili, milj.t	121.3	119.7	- 1.3
kokonais- tuotanto, lask.t	554.0	522.9	- 5.6

Eastern Bloc Energy /June 1992

* IVY-maiden polttoaineen tuotanto tammi-huhtikuussa 1992 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	1991	1992	muutos-%
raakaöljy, milj.t	176.3	156.7	-11.1
maakaasu, mrd.m ³	278.6	273.9	- 1.7
kivihiili, milj.t	216.3	199.8	- 7.6
kokonais- tuotanto, lask.t	704.9	661.4	- 6.2

Eastern Bloc Energy /June 1992

Liite

Tarkoitus Raportissa seurataan kuukausittain talouslainsäädännön ja talousjärjestelmän muutoksia sekä muita merkittäviä tapahtumia.

Alat A = **Taloushallinto:** suunnittelu yms. järjestelmämuutokset, yksityistäminen, maa
B = **Rahoitusjärjestelmä:** pankit, vakuutusjärjestelmä, budjetti, arvopaperit, raha
C = **Verotus**
D = **Hintajärjestelmä, inflaatio**
E = **Yritykset:** osakeyhtiöt, valtiontilaus, аренда, tulosvastuu, pienyritykset, monopolit, konsernit, osuuskunnat, yritysten väliset markkinat
F = **Ulkomaantalousjärjestelmä, valuuttakysymykset**
G = **Tuotannonalat:** eri teollisuudenalat, maatalous, investoinnit
H = **Sosiaalisektori:** palkat, työvoima, eläkkeet, työttömyys, kuluttajakysymykset, varjotalous, kulttuuri, koulutus, oikeusjärjestelmä, väestö, puolueet, ammattiliitot yms.

Lähteet AF = Argumenty i fakty
BEE = Business Eastern Europe
DM = Delovoi Mir - Business World
E = Estonija
EZ = Ekonomika i zhizn
FT = Financial Times
HS = Helsingin Sanomat
IZ = Izvestija
K = Kommersant
KL = Kauppalehti
KS = Karjalan Sanomat
MN = Moskovskije novosti
NG = Nezavisimaja gazeta
PR = Pravda
RG = Rossijskaja gazeta
RV = Rossijskije vesti (ent. Pravitelstvennyi Vestnik)
SR = Sovetskaja Rossija
SWB = Summary of World Broadcasts, BBC
muita lähteitä satunnaisesti

Merkinnät *** = hyväksytty laki, asetus tai päätös
* = käsitteillä oleva laki, asetus tai päätös, muu uutinen

Lisäksi: Mikäli katsauksessa on mainittu useampi lähde, on ensin mainittu päälähde, joka sisältää mahdollisen lain tms. virallisen tekstin (merkitty tähdellä)